

■ Fából vaskarika. A demokráciát nem lehet okítani! Gondoltam, mikor először hallottam arról, hogy egy civil szervezet született a polgári ismeretek és készségek magyarországi oktatására. Azóta az az egyesület egy amerikai magánalapítvány támogatását elnyerve addig jutott, hogy kiadta A jó polgár című tanulmánykötetet és elkészítette a „Civitas” program 12 évfolyamos iskolai tantervét. Sőt: a szervezők a tegnapi Szegeden kezdődő, vasárnapig tartó munka-konferencián a tanterv részleteit beszéltek meg azokkal a debreceni, miskolci, szegedi és pécsi szakemberekkel, akik részt vállalnának a polgári ismeretek oktatásából.

■ Civitas, az iskolákban Milyen a „jó polgár”?

■ **Miért kell nekünk „Amerika” ahhoz, hogy polgári ismereteket oktasunk?** – kérdeztem a programigazgatót, *Drahoš Pétert*.
– Módszertani és finanszírozási oka van az amerikai orientációnak. Tehát *szó sincs adaptációról*, viszont az ottani megközelítési mód átültethető. Példaként *A jó polgár* című kötet szerkesztési

módját említhetem. A kötetben a legjobb magyarországi szerzők írnak a demokrácia hagyományairól, intézményrendszeréről, és a demokratikus polgári készségek megközelítési módjairól. Az amerikai alapítványok nyitottak, ezért támogatják, hogy Magyarországon, Lengyelországban, Csehországban és Szlovákiában a specialitásoknak megfelelő okta-

tási program alapján a modern társadalomról ismereteket sajátíthassanak el a diákok. Egyelőre Magyarországon csak az említett négy nagyvárosban oktatják a polgári ismereteket és készségeket. A program szegedi regionális igazgatója, *Kiss Mária Rita*, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Társadalomelméleti Tanszékének oktatója – kérdésünkre – el-

mondta: *összel az Egyesület a Polgári Ismeretek és Készségek Oktatásáért tudományos tanácsadó testülete a leendő oktatókat „oktatja”*. A szegedi Universitas egyes tanszékei a következő tanév második félévére speciálkollégiumokat hirdetnek az egyetemi és főiskolai hallgatóknak. A polgári ismeretek oktatása iránt érdeklődő hallgatók 1996 decemberében jelennek meg a középiskolákban. A tervek szerint Szegeden először a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium és a Tisza-parti Gimnázium diákjai tanulnak az iskolapadban: demokráciát. Ők lehetnek az első „jó polgárok”.

Ü. I.

A politika: (nem) úri huncutság

A jó polgár című tanulmánykötetet egyik szerkesztőjével, az Oktatási Kutató Intézet munkatársával, *Setényi Jánossal* beszélgettünk.

■ **Milyen a „jó polgár”?**

– A demokratikus eszmékről és hagyományokról például az alkotmányozásról – vannak sejtései. A demokratikus intézményrendszer – mondjuk az önkormányzatok, a társadalombiztosítás, az Alkotmánybíróság – működését jól ismeri. De a legfontosabb az, hogy *legyenek demokratikus, civil készségei*. Ilyen például a vitakultúra, az együttműködési készség, a kompromisszumhajlam, a türelem, a nyitottság.

■ **A demokrácia magyar hagyományából mit**

emelnek oktatási programjukba?

– Az Aranybullától, a nemzeti alkotmányosságtól a múlt századi liberális parlamenti rendszerig minden elem vállalható. Probléma viszont, hogy Magyarországon az elit demokráciáról nem léptünk át a tömeg-demokráciára. Ennek oka az elmúlt zaklatott 70 év, Trianon és a kommunista rendszer minden következménye.

■ **A fiatalok mennyire ismerik a demokrácia mai hazai intézményrendszerét?**

– Szakadék tátong a fiatalok különböző csoportjai között. A szűk elit kiismeri magát. A többségnek viszont nincs köze az egészhez. E helyzet szolid átalakítását

tűztük ki célul: a legfontosabb dolgokkal a többség is tisztában legyen. *A politika: úri huncutság. A pénz a fontos, semmi más. Ezen általános vélekedések ellen lépünk föl*. Ugyanis meggyőződésünk: anyagi gazdagság sincs demokrácia nélkül.

■ **Tanítható egyáltalán a demokrácia?**

– A demokratikus eszmék, a hagyományok és az intézményrendszerhez kötődő ismeretanyag a hagyományos tanulási módszerekkel is elsajátítható. Ezt egészíthetjük ki a mindennapi tapasztalatokkal és a különböző szituációs gyakorlatokkal megszerezhető tapasztalatokkal. *A készségek elsajátíttatásának módszertana* más. A jogszolgáltatás, a munkanélküliség, a bü-

nőzés, a kisebbségek és más területekről konfliktus-helyzeteket gyűjtünk össze. A szöveggyűjteménybe foglalt eseteket kiscsoportos munkában vitatják meg a tanulók. A vitaköri munkában a tanár feladata is más: figyelni és indirekt módon segíti diákjait.

■ **A nyilvánosság állapota a demokrácia egyik fokmérője. Mit tanítanak majd például a sajtóról?**

– A sajtótól ne várjunk csodákat, de azt se, hogy szélsőséges vélemények szócsöve legyen. Am a sajtó mai állapotában is ellátja legfontosabb feladatát. Így nyilvánosságot teremt, helyet ad a kritikának. Am negatívumok is tapasztalhatók, ilyen például a monopóliumhelyzet fennmaradása. A program keretében olvasói véleményeket frunk, vezércikkeket elemzünk, azaz megtanítjuk: mire való a sajtó.

Újszászi Ilona

Lengyel rokonszenvlista

A lengyelek immár hagyományosan a franciákat, az olaszokat és az amerikaiakat tartják a legszimpatikusabbaknak, ám a három „dobogóstól” alig leszakadva a magyarok következnek a rangsorban – derül ki a varsoi CBOS közvélemény-kutató intézet tanulmányából. A sor a svédekkel, az angolokkal és a szlovákokkal folytatódik, majd a csehek, a litvánok, a németek, az izraeliek és az oroszok után a szerbek, az ukránok, a románok és a cigányok zárják a sort. A felmérés szerint az utóbbi két esztendő alatt a listán két jelentősnek tekinthető változás történt: erősen emelkedett a németek és az izraeliek megbecsülése.

DM PROGRAMAJÁNLAT

AZ IFJÚSÁGI HÁZBAN

hétfőn 17 órakor
Agykontroll Klub – felnőtteknek;
Nyíri Katalin textil-tervező kiállítása.

MA

TELEFONKÁRTYA-GYŰJTŐK találkozási Algyőn, a faluházban 13-tól 18 óráig.

A **VIDÁMPARKI** rockfesztivál 18 órától Pap Rita, az Everflow, a Seneca (Budapest), Pataki Attila (Edda), a Gözerő, a Szfinx (Debrecen), a Hevesi és a Jazz Mine lép fel.

A **JATE KLUBBAN** 21 órától Mi-csoda buli.

VASÁRNAP

A **ROCKFESZTIVÁL ZÁRÓNAPJA** – 19 órától fellépnek: a Jó a rossz és a csúf, a Faktor (Hódmezővásárhely), a Nyers, a Gépfalkór (Budapest), az Útköz Band együttese.

HÉTFŐN

VAKÁCIÓ AKCIÓ: 9–12 óráig Kis kézművesek klubja (kötés, horgolás, makramézés alapjai) a Százszorszép Gyermekházban; délután fél 3-tól Könyvről – könyvről irodalmi vetélkedő a Gyermekkönyvtárban.

A **GYÓGYÍTÓ KÉZ KLUBBAN** (Kálvária sgt. 8.) 18 órától A káros földszegélyezés címmel Becsei József klubvezető tart előadást.

A **SAJTÓHÁZ KLUBJÁBAN** Szaniszló János Hawaiiban készült felvételeiből látható kiállítás.

■ Csütörtökön késő este Göncz Árpád jelenlétében hirdettek eredményt a budapesti II. Nemzetközi Énekversenyen. Két éve rendeztek először Magyarországon ilyen vetélkedőt a leendő operaénekesek számára. Akkor Mozart Varázsfuvolájának szerepeire lehetett pályázni. Most Donizetti Szerelmi bájtálla volt a kötelező feladat. A győztesek összettel elő is adják az operát, októberben előreláthatólag négyszer megy az Operaházban, januárban pedig hat előadást terveznek a veronai Teatre Filarmónico-ban.

A győztesek neve egyelőre nem mond sokat. Az egyik legígéretesebb tehetség, az orosz *Vlagyimir Pincuk* be sem jutott a döntőbe, mert csodálatos basszusára ez a mű nem kínált igazi szerepet. Így egy év olaszországi ösztöndíjjal vigasztalták meg. A hazaiak többsége kihullott a rostán, de mint

Bájtál

ahogy tavalyelőtt *Miklósa Erika* sokat ígérő pályakezdésre figyelhettünk fel, az idén a debreceni *Kelemen Zoltán* győzelmének örülhettünk. Már legendájának első fejezetét is megírta. Késve jelentkezett, édesapja hozta el helyette a nevezési díjat és beszélt rá a verseny igazgatójához, illetve énekhez jutni a fiát. Akit viszont az első hangok után a zsűri beszélt rá, hogy váltsa szerepet. De ezek után már minden zökkenőmentesen sikerült.

Reméljük, a szerencse tovább kíséri a produkciót. Július 17-én a televízióban láthatunk a versenyről filmösszeállítást. Aztán jöhet az Operaház és Verona. Még nem az Aréna, de egyszer azt is meg lehet hódítani.

R. B.

Rolling Stones - számokban

stadion területén való közlekedéshez pedig 10 fehér színű kocsit. Az együttes személyes holmijának való szállításhoz három teherautóra lesz szükség. Vannak azért még érdekes tételek: 1200 darab törülközőt kértek és naponta 400 kg jeget. A szervezőknek azonban nem ezek okozzák a legnagyobb fejtörést, hanem az, hogy miként fognak egy komplett

játéktermet és ping-pong asztalt kielepíteni a koncert helyszínére – ez is ott szerepel ugyanis a kívánságlistán. Nem marad ki a felsorolásból az élelmiszer sem, ha a Rolling megéhezik, akkor repát, csirkét, vadristát, broccolit és spárgát rágszál, rá pedig facsart narancslevet és Evian vizet iszik. Persze nem maradnak alkohol nélkül sem, hiszen leadták a

rendelést francia fehér és vörös burgundira, valamint a jőféle bordeaux-ira is. Ráadásul a sok étel nem mehet a pocskba, hiszen már most felhívták a rendezők figyelmét, hogy a megmaradt nem romlandó ételeket és italokat a koncert másnapján szétosztják az AIDS-esek, a Vöröskereszt, valamint az Amnesty International között.

T. V.

Lehozhatja kedvesének a csillagokat az égből!

Ha Önök 1995. augusztus 1. és szeptember 31. között kötnek házasságot, és ezt július 7-ig megírják a Délmagyarország címére („Tűzijáték” 6740 Szeged, Stefánia 10. Pf.: 143.) sorsoláson vesznek részt.

ÉS ESKÜVŐJÜK MÉG RAGYOGÓBB LESZ!

A földj egy pompás:

tűzi-játék

DM A DÉLMAGYARORSZÁG ÉSA
FÉNYPONT
6701 Szeged,
Pf.: 2383
Tel.: 06/30/342-057
KÖZÖS NÁSZAJÁNDEKA!

MEGJÖTTÜNK

Horváth Franciska 3350 grammal született június 22-én, 8 óra 35 perckor. Édesanyja Goda Gabriella, édesapja Horváth Attila (Szeged).

Dávid Benjámin 3570 grammal június 22-én 10 óra 45 perckor látta meg a napvilágot. Édesanyja Rácz Gyöngyvér, édesapja Dávid Tamás (Szeged).

Kajtsa Dóra 2980 grammal június 22-én, 13 óra 50 perckor született. Édesanyja Csonotári Tünde, édesapja Kajtsa Zoltán (Szeged).

Hegyközi Dorina 2820 grammal június 22-én, 19 óra 45 perckor született. Édesanyja Gémes Gabriella, édesapja Hegyközi Pál (Szeged).

Lajkó Nóra 2840 grammal június 22-én, 18 óra 25 perckor született. Édesanyja Papp Ildikó, édesapja Lajkó Géza. (Forráskút).

Patocskai Mihály Roland 2830 grammal június 22-én, 21 óra 25 perckor jött a világra. Édesanyja Matkó Helga, édesapja Patocskai Mihály (Sándorfalva).

Boros Dorisz 4150 grammal június 22-én, 12 óra 40 perckor született. Édesanyja Tóth Erzsébet, édesapja Boros Imre. (Tótkomlós).

Szokola Denis 3650 grammal, június 22-én, 9 óra 50 perckor született. Édesanyja Ratkai Erika, édesapja Szokola Andor (Kübekháza).

Dávid Jácint 3100 grammal született június 22-én, 13 óra 40 perckor. Édesanyja Simon Mária, édesapja Dávid Tibor (Szeged).

Csávás Máté 3250 grammal június 22-én, 15 óra 40 perckor látta meg a napvilágot. Édesanyja Vetró Márta, édesapja Csávás Zoltán (Makó).

Katona Zsolt 3650 grammal süllyal született június 22-én, 18 órakor. Édesanyja Takó Irén, édesapja Katona József (Szank).

Gyuris Bálint 3050 grammal június 22-én, 21 óra 50 perckor jött a világra. Édesanyja Prágai Gabriella, édesapja Gyuris Zsolt (Bordány).

Tóth Bence 3150 grammal született június 23-án, 2 óra 08 perckor. Édesanyja Libor Mária, édesapja Tóth Imre (Makó).

A Szegedi Akadémiai Bizottság hírei

Június 26-án 14 óra 30 perctől a Kristó Gyula professzor munkássága iránt érdeklődőket várják a találkozó szervezői. Azon kötet bemutatására és ünnepélyes átadására kerül sor, amelyben tanítványai, kollégái tisztelnek az iskolateremtő történetének.

Június 28-án 10 órakor a Kémiai Szakbizottság Fizikai Kémiai Munkabizottsága Klaus Scherzer Halle-Wittenberg-i professzor előadásának ad helyt. Az előadás címe: „Chemical Activation of Hydrocarbons by H-Atoms”.

Június 29-én 14 óra 30 perctől a Magyar Nőorvos Társaság Dél-magyarországi Szekciója vezetőségi ülést tart, majd – ezt követően – Kazuo Maeda japán professzor „Fetal Brain Damage” című előadását hallgatja meg. A rendezvény elnöki feladatait Kovács László professzor látja el.

Június 29-én 14 óra 30 perctől a Magyar Nőorvos Társaság Dél-magyarországi Szekciója vezetőségi ülést tart, majd – ezt követően – Kazuo Maeda japán professzor „Fetal Brain Damage” című előadását hallgatja meg. A rendezvény elnöki feladatait Kovács László professzor látja el.

SZERTARTÁSOK

Római katolikus plébániák

Belváros – szombaton és hétköznap 7, 8, 18 órakor: szentmise. **Vasárnap 7.30, 8.30, 10, 11.30, 18 órakor:** szentmise.

Alsóváros – szombaton 7.30 és 18 órakor szentmise. Vasárnap 7, 10, 18 órakor szentmise. Gyálaréten 9, Kecskételepen 10.30 órakor szentmise. Hétköznap 7.30 (zsoltosma, konventmise), 18 órakor szentmise. Junius 29. Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepe, hétköznap minden este 17.30 órakor A kedd esti szentmise után Szent Antal-ájtatosság.

Felsőváros – szombaton 18 órakor (piarista atyák): szentmise. Vasárnap 7, 8.30, 11, 18 órakor (piarista atyák): szentmise. Hétköznap 6.30, 7, 18 órakor: szentmise.

Rókus – szombaton 7, 8, 18 órakor szentmise. Vasárnap 6.30, 8, 9, 11, 18 órakor szentmise. Béketelepen 18 órakor: szentmise. Hétköznap 7, 8, 18 órakor szentmise.

Móraváros – szombaton 18 órakor: szentmise. Vasárnap 7, 9 és 18 órakor: szentmise. 15 órakor a II. kórház kápolnájában: szentmise. Hétköznap 7, 18 órakor: szentmise.

Újszeged – szombaton 18 órakor: szentmise. Vasárnap

7, 9, 11.30 és 18 órakor: szentmise. A kápolnában 16 órakor: szentmise. **Hétköznap 7.30 és 18 órakor:** szentmise.

Tarjánváros – szombaton és hétköznap 18 órakor: szentmise. **Vasárnap 9 (diákmise), 11 és 18 órakor:** szentmise.

Szent József jezsuita templom (Dáni u. 3.) – szombaton 6.30, 7.30, 18.30 órakor: szentmise. Vasárnap 6, 8, 9 (diákmise), 11, 17.30, 19.30 (egyetemista ifjúság miséje) órakor: szentmise. Hétköznapokon 6.30, 7.30 és 18.30 órakor: szentmise.

Kiskundorozsma – szombaton 18.30 órakor: szentmise. Vasárnap 7, 9, 18.30 órakor: szentmise.

Szőreg – vasárnap 9 és 18 órakor: szentmise. Hétköznap 7 órakor: szentmise.

Görög katolikus egyházközség

(Lechner tér) – szombaton 17 órakor: vecsernye, 18 órakor: szentliturgia. Vasárnap 9 órakor: szentliturgia, 10.30 órakor: gyermekmise. Hétköznap 18 órakor: szentliturgia, utána 18.30-tól paraklízis.

Református egyházközségek

Kálvin tér – vasárnap 8 órakor: istentisztelet a temp-

lomban. Igét hirdet Horváth Anikó. 10 órakor: istentisztelet a templomban. Igét hirdet: dr. Bartha Tibor lelkipásztor.

Honvéd tér – vasárnap 8 és 18 órakor: istentisztelet. Igét hirdet Papp László lelkész. 18 órakor: istentisztelet. Igét hirdet Czírokné Botár Éva segédlelkész. Algyőn 15 órakor: istentisztelet. Igét hirdet Papp László lelkész.

Újszeged – szombaton 18 órakor: imaóra. Tartja Sipos Ete Zoltán. Vasárnap 9 órakor: gyermek istentisztelet. Tartja Sipos Ete Zoltánné. 9 órakor istentisztelet. Tartja Sipos Ete Zoltán.

Evangelikus egyházközség

Tisza Lajos krt.16. – vasárnap 10 órakor istentisztelet. Igét hirdet Tóth Attila lelkipásztor.

Baptista egyházközség

Hétvezér utcai imaház – vasárnap 10 órakor istentisztelet. Igét hirdet Takács Szabolcs. 17 órakor istentisztelet. Igét hirdet Varga Attila.

Hit Gyülekezete

Korányi fasor 4. – vasárnap 15 órakor istentisztelet, igét hirdet Joób István lelkipásztor. Csütörtökön 18 órakor a meggyházán istentisztelet. Igét hirdet: Joób István lelkipásztor.